

**УНИВЕРСИТЕТ ПО ХРАНИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ -
ПЛОВДИВ**

**UNIVERSITY OF FOOD TECHNOLOGIES -
PLOVDIV**

**SCIENTIFIC WORKS
Volume LV, Issue 2
Plovdiv, October 24-25, 2008**

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

**“ХРАНИТЕЛНА НАУКА, ТЕХНИКА И
ТЕХНОЛОГИИ 2008”**

**‘FOOD SCIENCE, ENGINEERING AND
TECHNOLOGIES 2008’**

НАУЧНИ ТРУДОВЕ

Том LV, Свитък 2

Пловдив, 24 - 25 октомври 2008

**УНИВЕРСИТЕТ ПО ХРАНИТЕЛНИ
ТЕХНОЛОГИИ – ПЛОВДИВ**

**UNIVERSITY OF FOOD
TECHNOLOGIES – PLOVDIV**

**НАУЧНИ
ТРУДОВЕ**

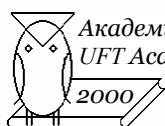
**SCIENTIFIC
WORKS**

**TOM LV, Св. 2
VOLUME LIV, Issue 2**

2008

© Научни трудове на УХТ, том 55, свитък 2

ISSN 0477-0250

Академично издателство на УХТ - Пловдив

UFT Academic Publishing House, Plovdiv

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

“ХРАНИТЕЛНА НАУКА, ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ 2008”

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Почетен председател:

Проф. д-р инж. Георги Вълчев

Ректор на УХТ

Председател:

Проф. д-р инж. Костадин Василев

Зам. ректор по НИД и КП

Зам. председатели:

Доц. д-р Калинчо Иванов

Декан по СД и ЦПК

Доц. д-р инж. Симеон Василев

Председател на СУБ, клон Пловдив

Членове:

Проф. д.т.н. инж. Албена Стоянова

Проф. д-р инж. Ана Кръстева

Проф. д.и.к.н. Асен Конарев

Проф. д-р инж. Атанас Георгиев

Проф. д-р инж. Атанас Ламбрев

Проф. д.х.н. Богдан Ангелов

Проф. д-р инж. Георги Сомов

Проф. д-р инж. Гроздан Караджов

Проф. д-р инж. Димитър Хаджикинов

Проф. д-р Елена Ковачева

Проф. д-р инж. Желязко Симов

Проф. д.б.н. инж. Иван Мургов

Проф. д-р инж. Йовчо Кабзев

Проф. д-р инж. Марин Маринов

Проф. д.т.н. инж. Стамен Стамов

Проф. д.т.н. инж. Стефан Дичев

Проф. д-р инж. Стоянка Гаргова

Проф. д.т.н. инж. Тончо Златев

Проф. д.т.н. инж. Чавдар Дамянов

Доц. д-р инж. Димитър Димитров

Доц. д-р инж. Йорданка Алексиева

Доц. д-р инж. Милчо Ангелов

ПОЧЕТНИ ЧЛЕНОВЕ:

1. проф. д.т.н. Сергей Хуршудян – ректор на Московски държавен университет по хранителни производства, Русия
2. проф. д.т.н. Богдан Егоров – ректор на Одеска национална академия по хранителни технологии, Украйна
3. проф. д-р Енвер Дуран – ректор на Тракия университет, гр. Одрин, Турция
4. проф. д.т.н. Александър Бараненко – ректор на Санкт-Петербургски държавен университет по нискотемпературни и хранителни технологии, Русия
5. проф. д.т.н. Вячеслав Шаршунов – ректор на Могильовски държавен университет по продоволствие, Беларус
6. проф. д-р Низаметин Шенкъйлю – ректор на Намък Кемал университет, гр. Текирда, Турция
7. проф. д-р Дитер Орцесек – президент на университет Анхалт, гр. Кьотен, Германия
8. д-р инж. Стефан Къйлер – директор на Института по екологични проекти към Хумболдт университет, гр. Берлин, Германия
9. проф. д-р Златко Жоглев – ректор на Университет „Св. Климент Охридски“, гр. Битола, Македония

Доктор хонорис кауза на УХТ

1. акад. Цветан Цветков
2. проф. Бернд Хандрек
3. проф. Джанфранко Нобис
4. проф. Зигфрид Хайнц
5. проф. Христо Крачанов
6. проф. Николай Тютюлков
7. проф. Константин Шушулов
8. проф. Волфрам Шнекел
9. проф. Жан Барлоа
10. проф. Райнхолд Карле
11. проф. Мишел Жандро-Масалу
12. проф. Димитър Балджиев
13. д-р Та Куанг Нгок

Секретариат:

1. гл. ас. инж. Борислав Миленков
2. д-р инж. Петър Калчев
3. инж. Мария Тодоровска
4. инж. Мария Тодинова
5. инж. Михаил Атанасов
6. инж. Недялка Спаски
7. Иванка Иванова

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Председател: проф. д-р инж. Костадин Василев

Членове:

1. проф. д.ик.н. Асен Конарев
2. проф. д.б.н. Иван Мургов
3. проф. д.т.н. инж. Чавдар Дамянов
4. проф. д.т.н. инж. Албена Стоянова
5. проф. д-р инж. Ана Кръстева
6. проф. д-р инж. Атанас Георгиев
7. проф. д-р инж. Георги Сомов
8. проф. д-р инж. Димитър Хаджикинов
9. проф. д-р инж. Желязко Симов
10. проф. д-р инж. Иван Янчев
11. проф. д-р инж. Марин Маринов
12. доц. д-р Ангел Ангелов
13. доц. д-р инж. Ангел Емануилов
14. доц. д-р инж. Васил Карагъозов
15. доц. д-р инж. Веселин Джамбазов
16. доц. д-р инж. Димитър Димитров
17. доц. д-р инж. Иван Маслинков
18. доц. д-р Иван Панчев
19. доц. д-р Калинчо Иванов
20. доц. д-р Николай Кирчев
21. доц. д-р Пенка Георгиева

НАУЧНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ
"ХРАНИТЕЛНА НАУКА, ТЕХНИКА И
ТЕХНОЛОГИИ 2008"
НА УНИВЕРСИТЕТА ПО ХРАНИТЕЛНИ
ТЕХНОЛОГИИ
СЕ ПРОВЕЖДА СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО
НА
СЪЮЗА НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ -
ПЛОВДИВ,

SAEDINENIE
Technologies and Innovations Company PLC   Компания за Технологии и Иновации
СЪЕДИНЕНИЕ АД
КОМПАНИЯ ЗА ТЕХНОЛОГИИ И ИНОВАЦИИ
"СЪЕДИНЕНИЕ" АД
СОФИЯ,

УНИВЕРСИТЕТСКА ФРАНКОФОНСКА АГЕНЦИЯ,

СЪЮЗА ПО ХРАНИТЕЛНА ПРОМИШЛЕНОСТ
ПРИ ФЕДЕРАЦИЯ НА НТС, СОФИЯ
И
РЕГИОНАЛНИЯТ НТС ПО ХВП,
ПЛОВДИВ

ТЕМАТИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ НА КОНФЕРЕНЦИЯТА

- ✓ Технология на храните
- ✓ Технология на напитките
- ✓ Технология на тютюна, захарта, етеричните масла, козметичните и парфюмерийни продукти
- ✓ Биотехнологии и екология
- ✓ Функционални храни
- ✓ Качество, безвредност и здравословност на сировините и храните
- ✓ Туризъм, хранене и кетъринг
- ✓ Индустрислен мениджмънт
- ✓ Хранителна химия
- ✓ Автоматика, компютърни и комуникационни системи и технологии
- ✓ Машини и апарати, опаковки и технологично обзавеждане на ХВП и БТП
- ✓ Енергийна ефективност, топлотехнически, хладилни и климатични инсталации
- ✓ Електротехника и електроника
- ✓ Физико-математически науки в ХВП
- ✓ Биополимери и биокатализатори
- ✓ Лингвистика
- ✓ Франкофонско обучение

ТОМ 55, СВИТЬК 2

ТЕМАТИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ

• ТУРИЗЪМ, ХРАНЕНЕ И КЕТЪРИНГ	9 СТР.
• ИНДУСТРИАЛЕН МЕНИДЖМЪНТ	67 СТР.
• АВТОМАТИКА, КОМПЮТЪРНИ И КОМУНИКАЦИОННИ СИСТЕМИ И ТЕХНОЛОГИИ	117 СТР.
• МАШИНИ И АПАРАТИ, ОПАКОВКИ И ТЕХНОЛОГИЧНО ОБЗАВЕЖДАНЕ НА ХВП И БТП	171 СТР.
• ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ, ТОПЛОТЕХНИЧЕСКИ, ХЛАДИЛНИ И КЛИМАТИЧНИ ИНСТАЛАЦИИ	212 СТР.
• ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА	250 СТР.
• ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИ НАУКИ В ХВП	279 СТР.
• БИОПОЛИМЕРИ И БИОКАТАЛИЗATORИ	291 СТР.
• ЛИНГВИСТИКА	299 СТР.
• ФРАНКОФОНСКО ОБУЧЕНИЕ	323 СТР.

**НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ
“ХРАНИТЕЛНА НАУКА, ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ 2008”**
**SCIENTIFIC CONFERENCE WITH INTERNATIONAL
PARTICIPATION**
‘FOOD SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGIES 2008’

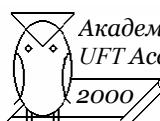

НАУЧНИ ТРУДОВЕ
Том LV, Свитьк 2
TRAVAUX SCIENTIFIQUES
Volume LV, Issue 2

Съставител: Проф. д-р инж. Костадин Василев
Предпечатна подготовка: Център за компютърни технологии и
комуникации при УХТ, Пловдив

Формат: 70/100/16
Тираж: 100
ISSN 0477 - 0250

Печатница "ПОЛИГРАФЮГ" - Хасково

Изданието е одобрено от Издателския съвет на УХТ

За съдържанието на всяка статия отговорност носят авторите
The authors are responsible for contents of the papers.

СЪДЪРЖАНИЕ

CONTENTS

ТУРИЗЪМ, ХРАНЕНЕ И КЕТЪРИНГ

1. КАПИТАЛОВИЯТ ПАЗАР И РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ, Асен Конарев <i>CAPITAL MARKET AND DEVELOPMENT OF TOURISM IN BULGARIA, Asen Konarev</i>	9
2. НОВИ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА СПА И УЕЛНЕС ТУРИЗМА, Снежинка Стоянова <i>NEW TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SPA & WELLNESS TRAVEL, Snezhinka Stoyanova</i>	13
3. ВЛИЯНИЕ НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТТА НА ХОМОГЕНИЗИРАНЕ ВЪРХУ М/В ЕМУЛСИИ, Румен Михов, Стамен Стамов <i>INFLUENCE OF HOMOGENIZATION TIME LENGTH ON O/W EMULSION, Rumen Mihov, Stamen Stamov</i>	19
4. АСОЦИАЦИЯ МЕЖДУ ХРАНИТЕЛНИТЕ НАВИЦИ И НАДНОРМЕНОТО ТЕГЛО ПРИ УЧЕНИЦИ, П.Гацева, А.Александрова, Р.Василева, В.Атанасова, Д.Димитрова <i>ASSOCIATION BETWEEN EATING HABITS AND OVERWEIGHT AND OBESITY PREVALENCE IN SCHOOLCHILDREN, P.Gatseva, A.Alexandrova, R.Vassileva, V.Atanassova, D.Dimitrova</i>	25
5. ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ЙОД В ПРЕДЛАГАННАТА ЗА КОНСУМАЦИЯ ГОТВАРСКА СОЛ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПАЗАРДЖИШКА ОБЛАСТ, П.Гацева, А.Александрова, В.Атанасова, Р.Василева, И.Илчева <i>STUDY ON THE IODINE CONTENT IN HOUSEHOLD SALT ON THE TERRITORY OF DISTRICT OF PASARDJIK, P.Gatseva, A.Alexandrova, V.Atanassova, R.Vassileva, I.Ilcheva</i>	31
6. Исследование рациона питания одесских студентов, Катерина Федосова <i>Investigation of the dietary intake of Odessa students, Katerina Fedosova</i>	37
7. Проучване върху храненето на студенти от Сибирски университет, Стопански факултет в град Карвина, Чехия, Мирослава Косткова.....	43
8. АНАЛИТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КОРРЕКЦИИ ПИЩЕВОГО РАЦИОНА СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ, Т.В. Крюковская, Л.П. Лосева, С.Б. Мельнов <i>ANALITICAL BASE FOR DIETARY INTAKE CORRECTION OF STUDENTS, T.V. Kruckovskaya, L.P. Loseva, S.B. Melnov</i>	49
9. ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СВОЙСТВА НА ИНУЛИНОВИ ПРЕПАРАТИ И ХРАНИТЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ, Пантелеи Денев Кремена Никовска Мина Тодорова Стамен Стамов <i>THE FUNCTIONAL PROPERTIES OF UNULIN AND FOOD PRODUCTS, Panteley Denev Kremena Nikovska Mina Todorova Stamen Stamov</i>	55

- 10. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНУЛИН В МАСЛЕНОВОДНИ ЕМУЛСИИ**, Кремена Никовска, Пантелей Денев, Стамен Стамов, Мина Тодорова
POSSIBILITIES FOR THE USE OF INULIN IN O/W EMULSIONS, *Kremena Nikovska, Panteley Denev, Stamen Stamov, Mina Todorova*..... 61

ИНДУСТРИАЛЕН МЕНИДЖМЪНТ

- 11. РАЗВИТИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ПАЗАР И РЕАЛНАТА ИКОНОМИКА НА БЪЛГАРИЯ**, Асен Конарев
DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL MARKET AND THE REAL ECONOMY OF BULGARIA, *Asen Konarev* 67
- 12. КЛЪСТЕРИ И ИНОВАЦИИ**, Снежинка Стоянова
CLUSTERS AND INNOVATIONS, *Snezhinka Stoyanova* 72
- 13. КОМПЛЕКСНИЯТ РЕИНЖЕНЕРИНГ – ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ХРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ /БХИ/ В УСЛОВИЯ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ НА ИКОНОМИКАТА**, Божидар Хаджиев
Complex Reengineering - the fundamental factor for the Bulgarian Food Industry development in the context of economic globalization, *Bozhidar Hadzhiev* 79
- 14. Реинженеринговите иновации за ускорено развитие на бизнеса**, Божидар Хаджиев, Валентина Алексиева
Reengineering Innovations for accelerated business development, *Bozhidar Hadzhiev, Valentina Alexieva* 86
- 15. КРОССЕЛИНГЪТ – КЛЮЧ ЗА ЕФЕКТИВЕН РЕИНЖЕНЕРИНГ НА ПРОДАЖБИТЕ**, Божидар Хаджиев, Валентина Николова - Алексиева
CROSS-SELLING - AN EFFECTIVE SALES REENGINEERING TOOL, *Bojidar Hadjiev, Valentina Nikolova – Alexieva* 93
- 16. Управление и устойчивост - проблеми в бранша на туризма (въз основа на примера на Южен централен район, България)**, Анастасия Бънкова, Ива Бичурова
Management and sustainable development - problems in the branch of tourism (on the ground of the example of south central region, Bulgaria), *Anastassia Bankova, Iva Bichurova* 99
- 17. Влияние на чуждестранните преки инвестиции върху приватизацията и преструктурирането на икономиката на България (на примера на винарската индустрия), Част I**, Соня Игнатова
Impact of Foreign Direct Investment on Privatization and Restructuring of the Bulgarian Economy (the Case of the Wine Industry), Part I, *Sonya Ignatova* 105
- 18. Влияние на чуждестранните преки инвестиции върху приватизацията и преструктурирането на икономиката на България (на примера на винарската индустрия), Част II**, Соня Игнатова
Impact of Foreign Direct Investment on Privatization and Restructuring of the Bulgarian Economy (the Case of the Wine Industry), Part II, *Sonya Ignatova* 111

АВТОМАТИКА, КОМПЮТЪРНИ И КОМУНИКАЦИОННИ СИСТЕМИ И ТЕХНОЛОГИИ

19. Анализ на статични и динамични характеристики на двигатели за постоянен ток и асинхронни двигатели в програмната среда МАТЛАБ, Радослава Габрова, Лена Костадинова, Атанас Георгиев
Analysis and synthesis of static and dynamic characteristics of DC and AC motors in the program medium of MATLAB, Radoslava Gabrova, Lena Kostadinova, Atanas Georgiev 117
20. Алгоритъм за бързо опростяване на LS-SVM регресионни модели, Михаил Мукарев
Algorithm for fast pruning of LS-SVM regression models, Mihail Mukarev 123
21. Откриване на повтарящи се или близки обекти в извадки, Михаил Мукарев
Detecting of repeated or close objects in data sets, Mihail Mukarev 129
22. АЛГОРИТМИЧНИ И ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ТРУДНОСТИ ПРИ ПРОГРАМНАТА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕ НА MLP НЕВРОННИ МРЕЖИ С АЛГОРИТЪМ НА РАЗШИРЕН ФИЛТЪР НА КАЛМАН, Йордан Бадев
ALGORITHMIC AND COUNTING DIFFICULTIES IN THE TRAINING PROGRAM IMPLEMENTATION OF MLP NEURAL NETWORKS WITH THE EXPANDED FILTER ALGORITHM OF KALMAN, Jordan Badev 134
23. ВЛИЯНИЕ РАЗМЕРА НА ОБУЧАВАЩАТА ИЗВАДКА И БРОЯ НА ТЕГЛАТА В НЕВРОННИТЕ МРЕЖИ ВЪРХУ СПОСОБНОСТТА ИМ ДА СЕ ПРЕОБУЧАВАТ, Йордан Бадев
THE EFFECT OF TRAINING EXCERPT DIMENSION AND NEURAL NETWORKS WEIGHTS UPON THEIR ABILITY FOR OVERFITTING, Jordan Badev 141
24. МОДЕЛИРАНЕ НА ЛИОФИЛИЗАЦИОНЕН ПРОЦЕС ПОСРЕДСТВОМ НЕВРОННО-РАЗМИТ ВОЛТЕРА МОДЕЛ, Янчо Тодоров, Силвия Иванова
Modeling of a Lyophilization plant by means of Fuzzy-Neural Volterra model, Yancho Todorov, Sylvia Ivanova 147
25. Оптимално натоварване на енергосистемите при работата на многоцелеви заводи от хранително-вкусовата промишленост, Боян Иванов, Кирил Минчев, Никола Гинов
An Optimal Loading of the Energy Systems during the Performance of Multipurpose Plants of Food Industry, Boyan Ivanov, Kiril Mintchev, Nikola Ginov 153
26. Технологични критерии за управление и интензификация на процеса на оцетно кисела ферментация, Жеко Т. Стойчев
Technological for controlling and intensification of the process of acetic acid fermentation, Zheko T. Stoychev 159
27. Автоматична проверка и идентификация на промишлени регулатори, Георги Терзийски, Иван Драготинов, Жеко Стойчев
Automatic control and intensification of industrial regulators, Georgi Terziyski, Ivan Dragotinov, Zheko Stoychev 165

**МАШИНИ И АПАРАТИ, ОПАКОВКИ И ТЕХНОЛОГИЧНО ОБЗАВЕЖДАНЕ
НА ХВП И БТП**

28. ТЕОРЕТИЧНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НЯКОИ КОНСТРУКТИВНО-ГЕОМЕТРИЧНИ ПАРАМЕТРИ НА МЕХАНИЗЪМ “ПОДАВАЩА СПИРАЛА”, Иван Янчев, Вилхелм Хаджийски , Иван Михайлов
THEORETICAL DETERMINATION OF CONSTRUCTIVE-GEOMETRIC PARAMETRICS OF A MECHANISM FEED SPIRAL, Jantschev Iv., Hadzhiyski V., Mihaylov Iv. 171
29. Математическо и числено моделиране на двуфазно струйно течение във филтрираща среда, И. Антонов, М. Ангелов, Л. Еленков, М. Михайлов, А. Терзиев, С. Антонов
Mathematical and numerical modeling of two phase jet flow in porous media, I. Antonov, M. Angelov, L. Elenkov, M. Mihailov, A. Terziev, S. Antonov 177
30. Резултати от числения експеримент при протичане на двуфазно струйно течение във филтрираща среда, И. Антонов, М. Ангелов, Л. Еленков, М. Михайлов, А. Терзиев, С. Антонов
Results from numerical experiment by spreading of two phase jet flow in porous media, I. Antonov, M. Angelov, L. Elenkov, M. Mihailov, A. Terziev, S. Antonov 183
31. Представяне на уравнения, описващи движението на двуфазно струйно течение във филтрираща среда в крайни разлики, И. Антонов, М. Ангелов, Л. Еленков, М. Михайлов, А. Терзиев, С. Антонов
Basic equations in finite differences describing two phase flow movement in porous media, I. Antonov, M. Angelov, L. Elenkov, M. Mihailov, A. Terziev, S. Antonov 189
32. АНАЛИЗ НА ТЕРМОДИНАМИЧНИТЕ ЦИКЛИ С ИЗПОЛЗВАНЕ НА ХЛАДИЛЕН АГЕНТ R744 (CO₂), ХР. ХРИСТОВ, Н. АНГЕЛОВ 194
33. Влияние на плътността на твърдата фаза върху хидродинамичните характеристики на реактор с кипящ слой от леки частици, Георги Костов, Михаил Ангелов, Богдан Горанов
Influence of the solid phase density on the hydrodynamics characteristics of the light bead fluidized bed bioreactor, Georgi Kostov, Mihail Angelov, Bogdan Goranov 200
34. Разпределение на времето на престой на течността в кипящ слой от леки частици от гледна точка на управление на ферментационната система, Георги Костов, Михаил Ангелов, Петър Панджаров
Liquid residence time distribution in light beads fluidized bed from the system control viewpoint, Georgi Kostov, Mihail Angelov, Petar Pandjarov 206

**ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ, ТОПЛОТЕХНИЧЕСКИ, ХЛАДИЛНИ И КЛИМАТИЧНИ
ИНСТАЛАЦИИ**

35. ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ СОВМЕЩЕННОГО ПРОЦЕССА
СУШКИ И ИЗМЕЛЬЧЕНИЯ ПИЩЕВЫХ МАТЕРИАЛОВ, А.В. Евдокимов,
В. А. Шуляк, М.А. Киркор
*EXPERIMENTAL RESEARCHES OF THE COMBINED PROCESS OF DRYING AND
CRUSHING OF FOOD MATERIALS, A.V.Evdokimov, V.A.Shuljak, M.A.Kirkor..... 212*
36. СРАВНИТЕЛНИ ТОПЛИННИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПЛАМЪЧНО-ТРЪБЕН
ПАРОГЕНЕРАТОР, Г. Вълчев, С. Ташева, В. Рашева
*COMPARATIVE THERMAL PERFORMANCES OF FLAME-PIPING STEAM-
GENERATOR, G.Valtchev, s. Tasheva, V. Rasheva..... 219*
37. РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЕНИЕ КОМБИНИРОВАННЫХ ПЫЛЕУЛОВИТЕЛЕЙ ДЛЯ
ТОНКОЙ ОЧИСТКИ ВОЗДУХА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПИЩЕВОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ, А.В. Акулич, В.М. Лустенков, Н.В. Кондриков
*DESIGN AND ADOPTION OF THE COMBINE DUST COLLECTOR FOR FINE AIR
PURIFICATION IN THE ENTERPRISES OF FOOD INDUSTRY, A.V. Akulich, V.M.
Lustenkov, N.V. Kondrikov 225*
38. Два метода за определяне на коефициента на температуропроводност,
В.Йорданов, Л.Цоков 234
39. Методика за определяне продължителността на сушенето на течни
материал в оросяван кипящ слой, Тодор Джурков, Георги Джурков
*Drying time determination methods for drying of liquid materials in fluidized bed
of inert particles, Todor Djourkov, George Djourkov..... 240*
40. ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ВЪЗДУШЕН СЛЪНЧЕВ КОЛЕКТОР,
Атанас Ташев
Investigation Upon the Efficiency of an Air Solar Collector, Atanas Tashev 244

ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА

41. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА РЕЗОНАНСНИ DC-DC ПРЕОБРАЗУВАТЕЛИ ПРИ ФАЗОВИ МЕТОДИ
ЗА УПРАВЛЕНИЕ – ЧАСТ I, Николай Банков, Александър Вучев
*COMPARATIVE ANALYSIS OF RESONANT DC-DC CONVERTERS AT PHASE-SHIFT METHODS OF
CONTROL – PART I, Nikolay Bankov, Aleksandar Vuchev 250*
42. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА РЕЗОНАНСНИ DC-DC ПРЕОБРАЗУВАТЕЛИ ПРИ ФАЗОВИ МЕТОДИ
ЗА УПРАВЛЕНИЕ – ЧАСТ II, Николай Банков, Александър Вучев
*COMPARATIVE ANALYSIS OF RESONANT DC-DC CONVERTERS AT PHASE-SHIFT METHODS OF
CONTROL – PART II, Nikolay Bankov, Aleksandar Vuchev 256*
43. Сензор за насищане на трансформатор, Емил Динков, Мария Динкова
Core saturation sensor, E. Dinkov, M.Dinkova..... 262
44. Микропроцесорен нервно-мускулен стимулатор, Красимир Колев, Иван
Спасов

- Microprocessor nerve-muscular stimulator**, Krassimir Kolev, Ivan Spasov 267
- 45. Електронна система за управление на маслен котел при обработка на мливо за извлечение на растителни масла**, Сехер Кадирова
ELECTRONIC SYSTEM FOR CONTROL OF OIL BOILER FOR MEAL PRETREATMENT IN VEGETABLE OIL PRESSING, Seher Kadirova..... 273

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИ НАУКИ В ХВП

- 46. Study on the kinetics of copper (II) biosorption onto non-living residual brewery yeasts**, Zdravka Velkova, Velizar Cochev, Margarita Stoytcheva 279
- 47. Биоелектрохимичен метод за определяне на съдържанието на органофосфорни пестициди в храни**, Маргарита Стойчева, Здравка Велкова, Румен Златев, Марсела Овайе, Бенхамин Валдес
Bioelectrochemical Method of Organophosphorous Pesticides Determination in Food Samples, Margarita Stoytcheva, Zdravka Velkova, Roumen Zlatev, Marcela Ovalle, Benjamin Valdez..... 285

БИОПОЛИМЕРИ И БИОКАТАЛИЗATORI

- 48. Проучване влиянието на предварителното замразяване на сировината върху добива и качеството на екстрагирания от нея пектин**, И.Н.Панчев, Н.А.Кирчев
Effect of prefreezing treatments of plant materials on pectin extraction, I.N.Panchev, N.A.Kirchev 291
- 49. Върху състава на диализирам левкоцитарен екстракт**, Никола Ципорков, Атанас Арнаудов
Characteristic of dialyzable leucocyte extract, Nikola Tziporkov, Atanas Arnaudov 295

ЛИНГВИСТИКА

- 50. СПЕЦИФИКА НА ОТНОШЕНИЕТО КЪМ БОТЕВ ПРЕЗ 90-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК**, ВАЛЕНТИН ВИДЕНОВ
The Character of the Attitude to Botev in the 1990s, Valentin A. Videnov 299
- 51. Аудиолингвалният метод и комуникативният подход: сравнение**
Валентин Виденов
THE AUDIO-LINGUAL METHOD AND THE COMMUNICATIVE APPROACH: A COMPARISON, VALENTIN A. VIDENOV..... 305

52. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ ВУЗ ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ОПТИМИЗИРАНЕТО НА УЧЕБНО-ТРЕНИРОВЪЧНИЯ ПРОЦЕС, ГЕОРГИ ЙОВЧЕВ
THE SCINTIFIC –EXPLORATION ACTIVITY IN THE UNIVERSITY – AN IMPORTANT FACTOR FOR OPTIMIZATION OF THE EDUCATIVE –TRAINING PROCESS, Georgi Yovchev..... 311
53. ОТНОСНО НЯКОИ АСПЕКТИ, ТРЕТИРАЩИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ПЛУВАНЕ НА СТУДЕНТКИ ОТ I курс – УХТ – гр. Пловдив през УЧЕБНАТА 2007/08 ГОДИНА, ГЕОРГИ ЙОВЧЕВ
REGARDING SOME ASPECTS, TREATING THE SWIMMING TRAINING OF STUDENTS IN I-st course – University of Food Technologies – the town of Plovdiv in the educational year 2007/2008, Georgi Yovchev..... 317

ФРАНКОФОНСКО ОБУЧЕНИЕ

54. Функционален хляб с царевично брашно и пшеничен зародиш, Росен Чочков, Цветана Гогова, Гроздан Караджов
Pain fonctionnel avec farine de mais et germe de blé, Rossen Chochkov, Tzvetana Gogova, Grozdan Karadzhov..... 323
55. Кинетика на сушене на деформируеми високовлажни материали, Илона Съйкова, Грегори Квиклински, Паскал Кастел, Костадин Паев
Cinétique de séchage de produits déformables à haute teneur en eau, Ilona Saykova Gregory Cwicklinski, Pascal Castelle, Kostadin Paev..... 329

ИНДУСТРИАЛЕН МЕНИДЖМЪНТ

56. Някои съвременни автоматизирани информационни системи за подпомагане на бизнеса, Божидар Хаджиев, Донка Куманова
Some Contemporary Automated Information Systems for Business Support
Bozhidar Hadzhiev, Donka Kumanova..... 335

Резултати от числения експеримент при протичане на двуфазно струйно течение във филтрираща среда

И. Антонов М. Ангелов Л. Еленков М. Михайлов А. Терзиев С. Антонов

Представени са някои резултати от численото решение при протичане на двуфазно струйно течение във филтрираща среда. Решението е направено при вариране с: диаметърът на частиците примеси (D_p); скоростите на двете фази U_g и U_p ; типът и дебелината (h_o) на филтриращият слой. Направен е и опит за определяне на необходимата дебелина на филтриращият слой за пълното задържане на частиците примеси.

Results from numerical experiment by spreading of two phase jet flow in porous media.

I. Antonov M. Angelov L. Elenkov M. Mihailov A. Terziev S. Antonov

Some results from numerical solution by spreading of two-phase flow in porous media here are presented. The numerical solution is made by varying with: diameter of single particle admixture (D_p); velocities of two phases U_g and U_p ; type and thickness (h_o) of the filtrating layer. It is determined the necessary thickness of filtrating layer for full holding of the particles from the layer.

Численото решение на системата от диференциални уравнения, описваща протичането на двуфазно струйно течение във филтрираща среда се реализира, чрез използване на прав явен метод на крайните разлики с дискретизационна схема тип Дюфорт – Франкел. Процедурата на дискретизация е подробно описана в [1].

Като първа стъпка при стартирането на численото решение е **задаването на входните данни**. Това се осъществява при следната последователност:

- D_p – диаметър на частиците примеси, m ;
- U_{go} , U_{po} – начална скорост на газовата среда и примесите, m/s ;
- ρ_{go} , ρ_{po} – начални плътности на газовата среда, респ. на примесите, kg/m^3 ;
- ρ_2 , U_2 , T_2 – плътност, скорост и температура на околната среда, респ. kg/m^3 , m/s и K ;
- ν – кинематичен вискозитет на носещата (газова) среда, m^2/s ;

- χ_o – начална масова концентрация;
- R – газова константа;
- P – налягане на газа, Pa ;
- y_o – радиус на дюзата, m ;

Характерът на течението се представя с турбулентните числа на Шмидт, Прандtl и Рейнолдс, като е необходима и входна информация за началната турбулентната кинетична енергия и началната скорост на дисипация:

- Sc_t – турбулентно число на Шмидт;
- Pr_t – турбулентно число на Прандтл;
- Re_p – Рейнолдсово число;
- K_{go} , K_{po} – начална кинетична енергия за газовата среда и примесите;
- ε_o – начална скорост на дисипацията на газовата среда.

Численият експеримент е реализиран при вариране със следните начални условия:

- скорости на двете фази: $V_{g0} = V_{p0} = 5; 10$ и $20 m/s$;
- диаметри на частиците примеси: $D_p = 100; 200 \mu m$.
- дебелина на поръзния слой: $h_0 = 5; 10 mm$

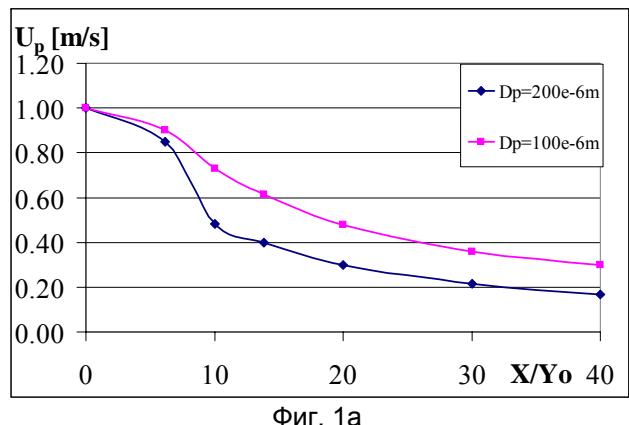
При численото решение на задачата се получава информация за разпределение на някой от основните параметри на двуфазното струйно течение – скорости на двете фази, турбулентни енергии, разширение на струята и др.

На фиг. 1 а, б и в е представено затихването на скоростта на фазата на примесите при зададените по-горе начални диаметри и скорости на фазите. Съгласно фигурите по-големият диаметър води до по-бързо затихване на скоростта, като това затихване е най-слабо при най-висока начална скорост на газовата фаза.

За сравнение е представено и затихването на скоростта на газовата фаза за една начална скорост $U_{g0} = U_{p0} = 10 m/s$ (фиг. 2). Резултатите показват, че затихването на скоростта на газовата фаза при трите диаметъра е по-малко в сравнение на това с фазата на примесите, което се дължи на по малкото съпротивление, при преминаване на газовата фаза през филтриращата среда.

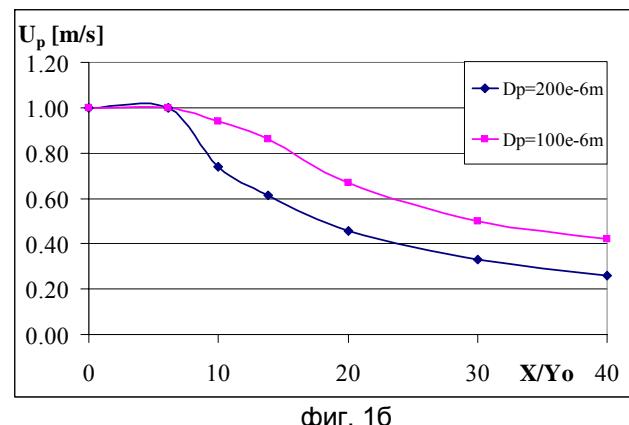
На фиг. 4 е представено изменението на още един параметър – разширението на струята по отношение на газовата фаза и тази на фазата на примесите в свободна среда и такава със съпротивление (фильтрираща). От фигурата ясно се вижда, че и за двете фази при наличие на филтриращ слой разширението е по – голямо.

$$U_{g0} = U_{p0} = 5 \text{ m/s}$$

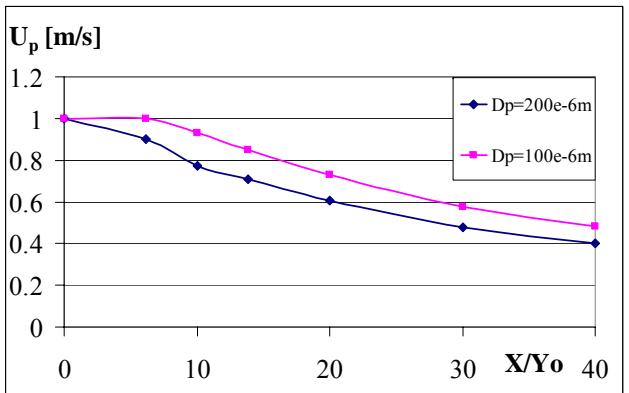
Фиг. 1а

$$U_{g0} = U_{p0} = 10 \text{ m/s}$$

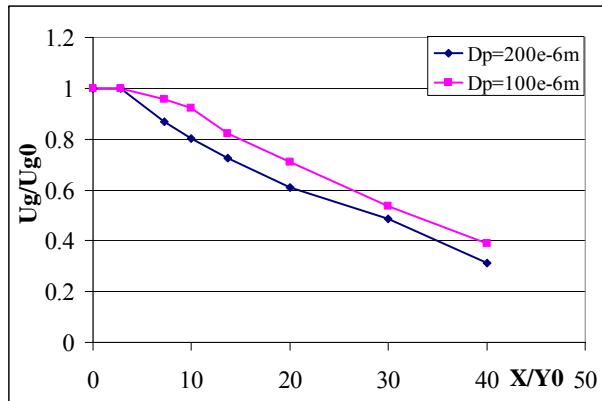
Фиг. 1б

$$U_{g0} = U_{p0} = 20 \text{ m/s}$$

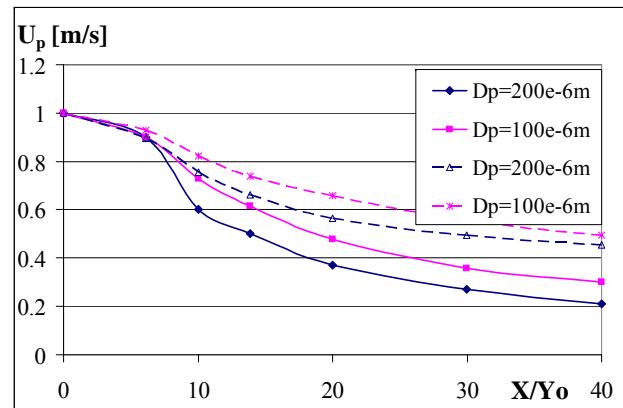
Фиг. 1в

$$U_{g0} = U_{p0} = 10 \text{ m/s}$$

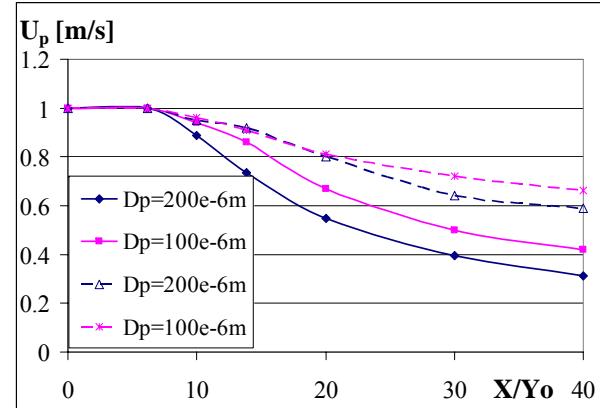
Фиг. 2

$$U_{g0} = U_{p0} = 5 \text{ m/s}$$

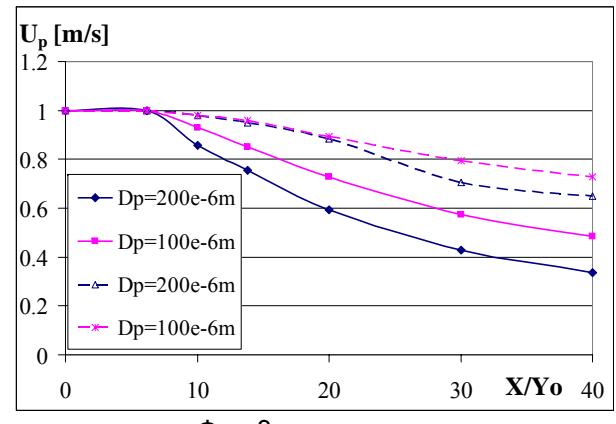
Фиг. 3а

$$U_{g0} = U_{p0} = 10 \text{ m/s}$$

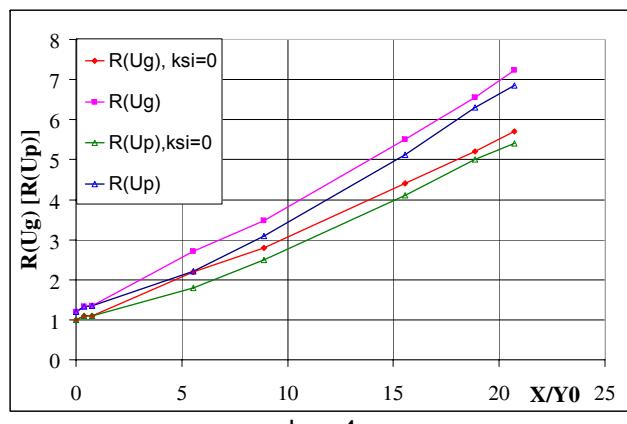

Фиг. 3б

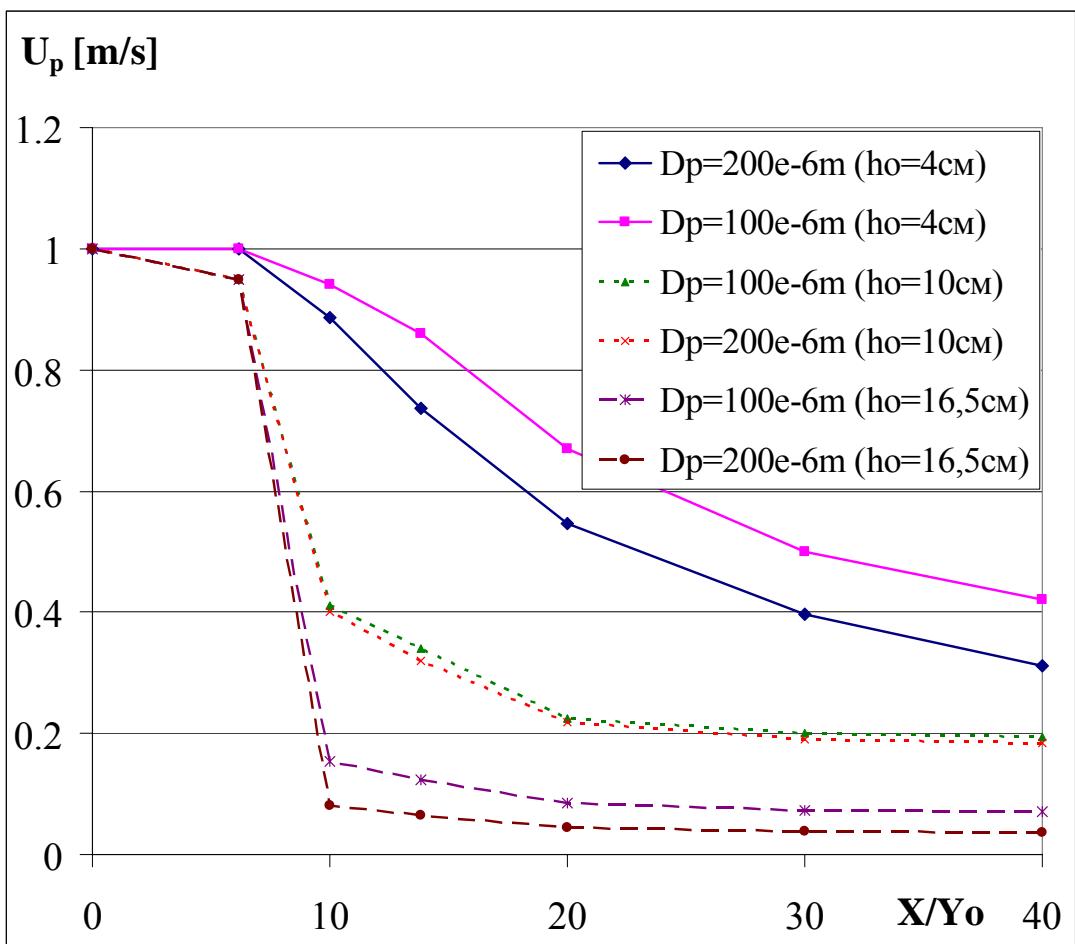
$$U_{g0} = U_{p0} = 20 \text{ m/s}$$

Фиг. 3в

Фиг. 4

Фиг. 5

На фиг. 3 а, б и в е представено изменение на надлъжната компонента скоростта на фазата на примесите в случай на свободно разпространение и при преминаване през филтрираща среда. От фигурите е видно, че скоростта на фазата на примесите, преминаваща през филтриращия слой ($\zeta_p = 10,8$) затихва значително по-бързо. Освен това най-бързо по аналогия с горният случай е затихването на скоростта при най-голям диаметър на частицата примеси (респ. най-голямо аеродинамично съпротивление). Началната скорост също оказва влияние върху степента на затихване – колкото тя е по-висока, толкова затихването е по-слабо.

Интерес представляват резултатите представени на фиг. 5. На нея е показана необходимата дебелина на филтрирация слой за утаяване на частиците примеси. Вижда се, че при дебелина на слоя $h_o = 16,4$ см скоростта на фазата на примесите клони към нула, което е необходимо условие за тяхното утаяване.

Определянето на необходимата дебелина на филтриращия слой за пълното забавяне (утаяване) на частиците примеси при преминаването им през филтриращата среда беше цел на настоящото членено решение.
Това ще даде възможност съставения алгоритъм да намери практически приложение, а именно за оразмеряване на филтри като функция както на неговите свойства и параметри, така и тези на носещата среда.

Благодарности

Разработката е финансирана по дог. № ВУ – ТН 107/2005г. към Фонд „Научни изследвания“ на МОН

Литература:

[1] Антонов, И.С., М. Ангелов, А.К. Терзиев, Т.Т. Кръстанска, Н.Т. Нам, Неавтомоделност при двуфазните турбулентни струи, Научна Конференция с Международно Участие “Хранителна Наука, Техника и Технологии 2004”, 27 – 29 Окт., 2004, Пловдив, Т. LI, Свityk 4, стр. 284 – 290.

Иван Славейков Антонов, проф. дтн., Технически Университет – София, тел. 965 3367, antonov94116@yahoo.com;

Милчо Стоянов Ангелов, доц. д-р, Университет по хранителни технологии – Пловдив, mangelov@filibeto.org

Михаил Асенов Михайлов, доц. д-р, Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Любен Асенов Еленков, доц. д-р, Югозападен Университет “Неофит Рилски”

Ангел Костадинов Терзиев, гл. ас. д-р, Технически Университет – София, тел. 965 3443, aterziev@tu-sofia.bg;

Светлин Иванов Антонов, студент, Технически Университет - София